

Innst. S. nr. 223

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument nr. 8:59 (2007-2008)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim og Andre N. Skjelstad om å sikre likebehandling av uførepensjon fra private og offentlige tjenestepensjonsordninger

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon for å fjerne forskjellsbehandlingen av private og offentlige tjenestepensjoner når det gjelder adgang til uførepensjon under mottak av korttidsytelser fra folketrygden."

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans

Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at representantforslaget har vært oversendt finansminister Kristin Halvorsen for uttalelse, og viser til hennes svarbrev av 7. mars 2008, som følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at spørsmålet om tjenestepensjonsordningene i privat sektor skal supplere korttidsytelser i folketrygden, prinsipielt ble behandlet i St.meld. nr. 35 (1994-1995) Velferdsmeldingen. Flertallet viser til at "arbeidslinja" som innebærer at korttidsytelser fra folketrygden ikke skal suppleres av uførepensjon fra foretakspensjonsordninger ved behandlingen, fikk politisk tilslutning i Stortinget. På grunnlag av dette er "arbeidslinja" senere fulgt opp med konkrete forslag til regler i foretakspensjonsloven. Det vises i den forbindelse til henholdsvis NOU 1998:1 og Ot.prp. nr. 47 (1998-1999).

Flertallet viser til at Regjeringen etter dette ikke har foretatt noen ny vurdering av de prinsipper som er lagt til grunn. Flertallet viser videre til at Regjeringen i Ot.prp. nr. 32 (2006-2007) fremmet en lovteknisk presisering av foretakspensjonsloven § 6-1 for å få tydelig fram av selve lovteksten at uførepensjon ikke kan utbetales sammen med rehabiliteringspenger fra folketrygden. Flertallet vil understreke at dette ikke var en innstramming, men en presisering av gjeldende rett.

Flertallet viser videre til at Regjeringen i St.meld. nr. 9 (2006-2007) Arbeid, velferd og inkludering fremmet forslag om at rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad skal erstattes med en ny midlertidig folketrygdytelse. Det vises her til at Arbeids- og inkluderingsdepartemen-

tet har sendt ut et høringsnotat med frist 13. mars 2008. I høringsnotatet er det foreslått å kalle denne ytelsen for arbeidsavklaringspenger. Flertallet viser her til at det fra Regjeringens side tas sikte på å legge fram en lovproposisjon våren 2008 som følger opp forslagene i høringsnotatet med sikte på at lovendringer skal tre i kraft i 2009. Det vil etter flertallets mening være hensiktsmessig at Regjeringen legger fram en vurdering av adgangen til å supplere folketrygdytelse med uførepensjon fra private tjenstepensjonsordninger etter at denne høringen og gjennomgangen er gjort.

Flertallet viser til at det i dokumentforslaget også nevnes at forslagsstillerne ønsker å gjeninnføre skattefritaket for de ansattes fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til behandling eller helseforsikringer. Flertallet viser til at enhver fordel vunnet ved arbeid, i utgangspunktet er skattepliktig. Det er de mest ressurssterke arbeidstakerne som lettest oppnår at arbeidsgiver dekker behandlingsforsikring mv. i tillegg til ordinær lønn. Et skattefritak for en slik ytelse vil etter flertallets mening ha en lite sosial profil. Et fritak vil være urettferdig overfor de mange som må dekke slike utgifter selv av beskattede midler. Skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsforsikringer vil reelt sett innebære bruk av offentlige midler, uten at denne bruken var prioritert ut fra helsefaglige kriterier. Flertallet viser til at en slik ordning vil kunne bidra til å undergrave velferdsstatens system med ett felles helsevesen som er tilgjengelig for alle, uavhengig av den enkeltes forsikringsordninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at uføredekningen i private tjenstepensjoner er langt dårligere enn tilsvarende i offentlig sektor, og at ansatte i privat sektor, uansett forsikringsdekning, må klare seg med 66 pst. av inntekt opptil 6 G etter at året med 100 pst. sykelønn er over. Ansatte i offentlig sektor er til sammenligning sikret 66 pst. av opptil 12 G i samme situasjon.

Disse medlemmer viser til at så mange som oppimot 200 000 arbeidstakere på grunn av denne forskjellsbehandlingen mister et viktig sosialt sikkerhetsnett ved sykdom over 1 år, og at dette har skapt betydelig usikkerhet blant ansatte i bedrifter med slike ordninger. Disse medlemmer vil understreke at dette er ordninger som betales av bedrifter

og ansatte i fellesskap og således ikke medfører noen offentlige utbetalinger.

Disse medlemmer mener derfor det ikke er noe grunnlag for å fortsette lovfesting av en forskjellsbehandling som hindrer private arbeidsgivere i å sikre sine ansatte de samme rettigheter som offentlig ansatte har.

Disse medlemmer vil også påpeke at om en mener incentivene for å komme tilbake i arbeid er for svake, så vil det være enklere å sette en øvre grense for pensjonsnivået i stedet for å skape en betydelig sosial usikkerhet for hundretusener av privatansatte arbeidstakere.

Disse medlemmer viser til sine merknader og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon for å fjerne forskjellsbehandlingen mellom private og offentlige tjenstepensjoner når det gjelder adgang til uførepensjon under mottak av korttidsytelser fra folketrygden."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon for å fjerne forskjellsbehandlingen mellom private og offentlige tjenstepensjoner når det gjelder adgang til uførepensjon under mottak av korttidsytelser fra folketrygden.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:59 (2007-2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim og Andre N. Skjelstad om å sikre likebehandling av uførepensjon fra private og offentlige tjenstepensjonsordninger – vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 29. april 2008

Reidar Sandal

leder

Alf E. Jakobsen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 7. mars 2008****Dokument nr 8:59 (2007-2008) Representantforslag fra st.repr. Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim, og Anders N. Skjelstad om å sikre likebehandling av uførepensjon fra private og offentlige tjenstepensjonsordninger**

Jeg viser til ovennevnte forslag i Dokument nr 8:59 (2007-2008), hvor representantene Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim, og Anders N. Skjelstad tar initiativ til at:

"Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon for å fjerne forskjellsbehandlingen av private og offentlige tjenstepensjoner når det gjelder adgang til uførepensjon under mottak av korttidsytelser fra tjenstepensjonsordningen."

I

Spørsmålet om tjenstepensjonsordningene i privat sektor skal kunne supplere korttidsytelser i folketrygden, ble prinsipielt behandlet i Velferdsmeldingen (1994-1995). "Arbeidslinja", som innebar at korttidsytelsene fra folketrygden ikke skulle suppleres av uførepensjon fra foretakspensjonsordninger, fikk ved behandlingen av Velferdsmeldingen politisk tilslutning i Stortinget. Arbeidslinja ble på dette grunnlag senere fulgt opp med konkrete forslag til regler i foretakspensjonsloven, først av det utvalg som utarbeidet utkast til slike regler, og senere i den daværende regjerings lovforslag, jf. hhv. NOU 1998: 1 og Ot. prp. nr. 47 (1998-1999).

Regjeringen har ikke foretatt noen ny vurdering av de ovennevnte prinsipper. Uavhengig av synspunkt på innholdet i ovennevnte bestemmelser, er det imidlertid viktig at innholdet i reglene kommer klart til uttrykk i lovteksten. På denne bakgrunn, og etter tilrådsninger fra en arbeidsgruppe, fremmet Regjeringen i Ot. prp. nr 32 (2006-2007) bl.a. en lovteknisk presisering av foretakspensjonsloven § 6-1 for å få tydelig frem av selve lovteksten at uførepensjon ikke kan utbetales sammen med rehabiliteringspenger fra folketrygden. Når denne presiseringen i dok 8-forslaget framstilles som en tilstramming av vilkårene for utbetaling av uførepensjon, er dette ikke dekkende. Dette var bare en presisering av gjeldende rett.

I St.meld. nr. 9 (2006-2007) Arbeid, velferd og inkludering fremmet Regjeringen forslag om at rehabiliteringspenger-, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad skal erstattes med en ny midlertidig folketrygdytelse. I det etterfølgende høringsnotatet ble

det foreslått at den nye ytelsen skulle kalles arbeidsavklaringspenger. Hvis dette forslaget gjennomføres, må det også foretas en fornyet vurdering av spørsmålet om hvilke folketrygdytelser som skal kunne suppleres med uførepensjon, jf. foretakspensjonsloven § 6-1. På denne bakgrunn har Arbeids- og inkluderingsdepartementet i et høringsnotat om arbeidsavklaringspenger, foreslått endringer i vilkårene for utbetaling av uførepensjon, jf. foretakspensjonsloven § 6-1. Den løsning som foreslås, er at uførepensjon fra de private tjenstepensjonsordningene ikke skal kunne supplere arbeidsavklaringspenger.

Forslaget fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet er nå på høring, med frist 13. mars 2008. Som det står i høringsnotatet, tar Arbeids og inkluderingsdepartementet "...sikte på å legge fram en Ot. prp. våren 2008 som følger opp forslagene i dette høringsnotatet og at lovendringer skal tre i kraft i 2009." Jeg antar at det er hensiktsmessig at Regjeringen legger fram en vurdering av adgangen til å supplere folketrygdytelser med uførepensjon fra private tjenstepensjonsordninger etter den høring og gjennomgang som det her er lagt opp til.

II

Forslagsstillerne nevner i dok 8-forslaget at de vil gjeninnføre skattefritaket for de ansattes fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til behandling eller helseforsikringer.

Enhver fordel vunnet ved arbeid er som hovedregel skattepliktig. Det er i utgangspunktet uten betydning for skatteplikten om fordelene ytes i form av kontantbeløp, som naturalytelse eller som dekning av ansattes privatutgifter.

Noen behandlingsutgifter kan være knyttet til arbeidsmiljøtiltak som skal avhjelpe problemer forårsaket av arbeidet. I så fall er de ikke å anse som arbeidsinntekt for arbeidstakeren, og skal dermed heller ikke skattlegges. Andre behandlingsutgifter kan være av mer privat karakter og ha fjernere tilknytning til selve arbeidet, og da vil det være en skattepliktig fordel for arbeidstakeren om arbeidsgiver dekker utgiftene.

Det er de mest ressurssterke arbeidstakerne som lettest kan oppnå at arbeidsgiver dekker behandlingsforsikring mv. Et skattefritak for arbeidsgivers dekning av behandlingsutgifter vil ha en lite sosial profil. Et slikt skattefritak vil være urettferdig i forhold til de mange som ikke mottar dette frynsegodet av noen arbeidsgiver, men som selv betaler slike utgifter, av beskattede midler.

Tiltak for å få ned sykefraværet bør være generelle. Slike tiltak bør komme dem til gode som trenger det mest, og ikke først og fremst dem som står i en forhandlingsmessig gunstig situasjon ovenfor arbeidsgiver. Offentlige midler til helsebehandling bør fordeles ut fra helsefaglige kriterier snarere enn etter hvilke arbeidstakere som har en arbeidsgiver som kan og vil dekke utgifter til behandling.

Regjeringen er opptatt av et godt offentlig helsevesen, og ønsker ikke at folk skal måtte tegne private behandlingsforsikringer for å få rask og god legebehandling. Sterke likhets- og fordelingshensyn tilsier derfor at denne typen naturalytelser ikke bør gjøres skattefrie.